

Celem dokumentu jest zapewnienie, że Wykonawcy świadczący usługi na rzecz i na terenie Spółki działają zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie ochrony środowiska, wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej.

Ponadto PSG wymaga od Wykonawców przestrzegania w swojej działalności biznesowej praw Człowieka, zasad uczciwego postępowania oraz podejmowania działań optymalizujących zużycie energii.

Wymagania udostępniane są na stronie internetowej PSG lub przekazywane przy zlecaniu prac. Misja i cele Polskiej Spółki Gazownictwa zakomunikowane są w Polityce ZSZ dostępnej na stronie internetowej Spółki.

Podczas realizacji usług zleconych przez PSG Wykonawcy są informowani, przez Pracowników Spółki nadzorujących prace, o potencjalnych zagrożeniach, postępowaniu na wypadek awarii, mogących wystąpić znaczących aspektach środowiskowych oraz nieuzasadnionym zużyciu energii podczas wykonywania prac.

## **1. Ochrona Środowiska**

- 1.1. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest posiadać wymagane przez obowiązujące przepisy prawa pozwolenia lub zezwolenia dotyczące ochrony środowiska, niezbędne do prawidłowego wykonania umowy oraz na wezwanie przedstawiciela Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. przedstawić przedmiotowe dokumenty, potwierdzające zgodność z wymaganiami prawnymi.
- 1.2. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do prowadzenia zleconych prac w sposób zapobiegający zanieczyszczeniom powietrza, gleby i wody, substancjami niebezpiecznymi. Tym samym Wykonawca/Podwykonawca zobowiązuje się do minimalizacji zastosowania/użycia substancji niebezpiecznych i stosowania ich zgodnie z właściwymi przepisami. Wykonawca powinien przeanalizować możliwość zastąpienia substancji niebezpiecznych innymi substancjami niezakwalifikowanymi jako substancje niebezpieczne dla człowieka i środowiska naturalnego. Powyższe dotyczy w szczególności wyeliminowania ze stosowania na terenach zarządzanych przez PSG środków ochrony roślin zawierających glifosat jako substancję czynną, zgodnie z przyjętą Polityką pestycydową w PSG, mającą na celu ograniczenie stosowania najbardziej niebezpiecznych dla ludzi i środowiska pestycydów syntetycznych.
- 1.3. W przypadku, gdy realizacja prac związana będzie z wykorzystaniem substancji niebezpiecznych Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest, przed rozpoczęciem prac, dostarczyć przedstawicielowi Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. instrukcje postępowania w sytuacji niezamierzonego uwolnienia się substancji niebezpiecznej do środowiska naturalnego oraz wskazać tryb i sposób postępowania z powstałymi odpadami. Wykonawca zobowiązany jest posiadać aktualne karty charakterystyki substancji chemicznych używanych w trakcie realizacji prac.
- 1.4. Wszystkie substancje chemiczne, a w szczególności substancje niebezpieczne, stosowane przez Wykonawcę/Podwykonawcę podczas realizacji zleconych prac na rzecz i na terenie Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. muszą posiadać na opakowaniach oryginalne i czytelne oznaczenia oraz być odpowiednio zabezpieczone. Wykonawca realizujący prace na terenie Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. zapewnia oznaczenia zgodne z aktualną kartą charakterystyki, wymaganą dokumentację i procedury awaryjne w języku polskim.
- 1.5. Zaleca się Wykonawcom/Podwykonawcom używanie substancji chemicznych w opakowaniach oryginalnych. Jeśli substancje chemiczne są przelewane do innych

niż oryginalne pojemników, celem ich wykorzystania, pojemniki te powinny być właściwie oznaczone zgodnie z obowiązującymi przepisami tj. jasno określać zawartość i sposób oddziaływania na ludzi i środowisko naturalne oraz sposób postępowania w przypadku kontaktu lub wycieku tych substancji. Jeśli substancje chemiczne są przelewane do innych niż oryginalne pojemników, celem ich wykorzystania, pojemniki te powinny spełniać co najmniej takie wymagania jak pojemniki oryginalne oraz być właściwie oznaczone tj. jasno określać zawartość i sposób oddziaływania na ludzi i środowisko naturalne oraz sposób postępowania w przypadku kontaktu lub wycieku tych substancji. .

- 1.6. Wykonawca/Podwykonawca zapewni, że organizacja procesu magazynowania stosowanych substancji chemicznych w miejscu realizacji zleconych prac będzie przeprowadzona w sposób, który zapobiega zanieczyszczeniom powietrza, gleby, wody i odbywać się będzie z zachowaniem zasad wynikających z przepisów prawa.
- 1.7. Wykonawca/Podwykonawca jeśli w zawartej umowie nie zostanie to zapisane inaczej, jest odpowiedzialny za wytworzone podczas prac odpady i zobowiązany do ich usunięcia z terenu Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. zgodnie z obowiązującymi przepisami.
- 1.8. Wykonawca/Podwykonawca w czasie realizacji prac zobowiązany jest do zorganizowania miejsca gromadzenia wszelkich odpadów z zachowaniem pełnych zasad ich segregacji, oznakowania w sposób zabezpieczający przed negatywnymi działaniami i wpływami na środowisko naturalne powodującymi zanieczyszczenia gruntowo-wodne.
- 1.9. Wykonawca/Podwykonawca w przypadku usuwania wyrobów zawierających azbest obowiązany jest do zgłoszenia zamiaru przeprowadzenia tych prac właściwym organom, oraz złożenia przedstawicielowi Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac. Wykonawca/Podwykonawca wykonujący czynności związane z usuwaniem azbestu z terenów należących do PSG zobowiązany jest do udostępnienia wymaganych przez obowiązujące przepisy prawa dokumentów.
- 1.10. Likwidacja jakichkolwiek odpadów wytworzonych przez Wykonawcę /Podwykonawcę poprzez ich spalenie lub zasypanie ziemią w miejscu wykonywania prac jest całkowicie zabroniona.
- 1.11. Wykonawca/Podwykonawca w zakresie ubezpieczeń zobowiązany jest do posiadania ubezpieczeń obowiązkowych wynikających z obowiązujących przepisów oraz ubezpieczenia OC z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, posiadanego mienia (odpowiedzialność deliktowa i kontraktowa) z rozszerzeniem zakresu o szkody powstałe wskutek rażącego niedbalstwa oraz szkody powstałe bezpośrednio lub pośrednio z emisji, wycieku, uwalniania, innej formy przedostawania się do powietrza, wody, gruntu substancji niebezpiecznych, suma gwarancyjna winna zostać każdorazowo określona biorąc pod uwagę zakres prac niezbędnych do realizacji.
- 1.12. W przypadku, gdy Wykonawca dokonuje zlecenia Podwykonawcy wykonania prac transportowych w odniesieniu do odpadów i substancji niebezpiecznych obowiązany jest do sprawdzenia posiadania wszelkich uprawnień, pozwoleń do prowadzenia tego typu działalności.

- 1.13. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do stosowania na terenie wykonywania prac zleconych przez Polską Spółkę Gazownictwa sprawnych maszyn i urządzeń oraz zapobiegać wszelkim możliwym wyciekom z eksploatowanych maszyn i urządzeń.
- 1.14. Wykonawca/Podwykonawca ponosi pełną odpowiedzialność za sytuacje mogące powodować bezpośrednio zagrożenie szkodą w środowisku lub powstałe już szkody w środowisku wywołane swoim zachowaniem i działaniem.
- 1.15. W przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku Wykonawca/Podwykonawca, zobowiązany jest do poinformowania służby ochrony środowiska PSG o zaistniałej sytuacji oraz niezwłocznego wdrożenia działań zapobiegawczych w celu uniknięcia wystąpienia szkody w środowisku.
- 1.16. W przypadku wystąpienia szkody w środowisku Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do poinformowania służby ochrony środowiska PSG o zaistniałej sytuacji oraz niezwłocznego podjęcia bezwzględnych działań mających na celu usunięcie powstałej szkody, jak również podjęcia działań profilaktycznych/prewencyjnych mających na celu zapobieżenie kolejnym szkodom i negatywnym skutkom dla środowiska naturalnego.
- 1.17. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do przestrzegania obowiązujących norm emisji hałasu do środowiska naturalnego oraz prowadzenia wszelkich prac w sposób ograniczający jego emisję.
- 1.18. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązuje się prowadzić wszelkie prace z wykorzystaniem sprzętu i maszyn w obrębie bryły korzeniowej drzew i krzewów i innych nasadzeń zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi ochrony przyrody.

## **2. Bezpieczeństwo i Higiena Pracy**

- 2.1. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do wykonywania czynności i wszelkich prac ze szczególną starannością, zgodnie z obowiązującymi w PSG regulacjami, powszechnie obowiązującymi wymaganiami i przepisami, dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej, jak również wymogami norm, wiedzą techniczną i sztuką budowlaną. Wymagania dla kontrahentów opublikowane są na stronie [www.psgaz.pl](http://www.psgaz.pl)
- 2.2. Wykonawca/Podwykonawca odpowiada w pełnym zakresie za bezpieczeństwo prowadzonych prac na rzecz i na terenie PSG poprzez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy zatrudnionym pracownikom, jak również prawidłowe zabezpieczenie mienia w obszarze prowadzonych prac. Prace muszą być organizowane w sposób prawidłowy i gwarantujący bezpieczeństwo, a teren prac winien być wygradzony i oznakowany.
- 2.3. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do wykonywania prac przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje zawodowe oraz wiedzę i umiejętności niezbędne do realizacji prac wynikających z umowy.
- 2.4. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do kierowania do pracy pracowników posiadających pełny zakres szkoleń z dziedziny bhp oraz inne wymagane przepisami prawa uprawnienia potwierdzające kwalifikacje do wykonywania danego rodzaju pracy (np. spawacz, zgrzewacz sieci gazowej wykonanej z PE, operator maszyn

- budowlanych) jak również posiadających aktualne orzeczenie lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań lekarskich do pracy na zajmowanym stanowisku.
- 2.5. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do zapoznania swoich pracowników z zagrożeniami występującymi podczas wykonywania prac na rzecz i terenie PSG jak również stosowania najlepszych dostępnych rozwiązań minimalizujących poziom ryzyka zawodowego, zidentyfikowanego podczas oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy występujących u Wykonawcy/Podwykonawcy
  - 2.6. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do zapobiegania wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym oraz do prowadzenia działań prewencyjnych w powyższym zakresie.
  - 2.7. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do zaopatrzenia i wyposażenia pracowników w odpowiednie środki ochrony indywidualnej i zbiorowej, w tym odzież ochronną, roboczą, obuwie ochronne, robocze zgodnie z wymaganiami zlecniodawcy lub zakresem obowiązków. Stosowania i użytkowania wymaganych środków ochrony w miejscu wykonywania pracy zgodnie z ich przeznaczeniem. Odzież, obuwie oraz środki ochrony indywidualnej i zbiorowej powinny odpowiadać wymaganiom zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami.
  - 2.8. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest zapewnić swoim pracownikom sprawne maszyny, narzędzia i urządzenia techniczne niezbędne do wykonania prac. Wszelkie maszyny, narzędzia i urządzenia powinny posiadać aktualne dokumenty potwierdzające zgodność ich eksploatacji z wymaganiami zawartymi w dokumentacji techniczno-ruchowej (DTR) lub instrukcji obsługi i obowiązującymi przepisami w tym zakresie. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązuje się do stosowania możliwie najbezpieczniejszych dla pracowników technologii i urządzeń technicznych, z uwzględnieniem jakości wykonywanych prac.
  - 2.9. Wykonawca/Podwykonawca deleguje do obsługi wszelkich maszyn i urządzeń pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami i uprawnieniami oraz zapoznaje ich z DTR (dokumentacją techniczno-ruchową) i instrukcjami obsługi tych maszyn i urządzeń.
  - 2.10. W sytuacji, gdy pracę jednocześnie na tym samym terenie/miejscu wykonują pracownicy zatrudnieni przez różnych pracodawców, pracodawcy ci mają obowiązek współpracować ze sobą, wyznaczyć koordynatora sprawującego pełny nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy wszystkich zatrudnionych w tym miejscu pracowników. Pracodawcy ci mają również obowiązek ustalić zasady współdziałania uwzględniające sposoby postępowania w przypadku wystąpienia zagrożeń dla zdrowia lub życia pracowników, jak również informować siebie nawzajem oraz pracowników lub ich przedstawicieli o działaniach w zakresie zapobiegania zagrożeniom zawodowym występującym podczas wykonywanych przez nich prac.
  - 2.11. Wykonawca/Podwykonawca odpowiedzialny jest za wyznaczenie pracowników do udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej, jak również obowiązany jest zapewnić podręczną apteczkę wyposażoną w środki medyczne do udzielania pierwszej pomocy.
  - 2.12. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do niezwłocznego zgłaszania wszelkich zdarzeń wypadkowych, potencjalnie wypadkowych oraz innych zdarzeń losowych i niebezpiecznych, jak: awarie, pożary itd., które zaistniały podczas wykonywania

zleconych prac przez PSG. Zgłoszenia te powinny być bezzwłocznie kierowane do zleceniodawcy tj. Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. i przekazywane do jej służb bhp.

- 2.13. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest na każde żądanie służb BHP Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. udostępniać dokumentację powypadkową z zaistniałych zdarzeń i wypadków związanych z wykonywaniem prac na rzecz i terenie PSG.
- 2.14. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do zapoznania swoich Pracowników z instrukcjami operacyjnymi, ochrony przeciwpożarowej, zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, wskazania lokalizacji sprzętu ppoż. i zasad jego użycia oraz prowadzenia działań prewencyjnych w zakresie ochrony ppoż.
- 2.15. W przypadku prowadzenia robót pożarowo niebezpiecznych Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do zapewnienia i stosowania w miejscu prowadzenia prac i w ich bezpośrednim otoczeniu technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego. Przy prowadzeniu prac w obiektach Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest stosować się do zasad prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych obowiązujących u Zamawiającego.
- 2.16. Na terenie PSG obowiązuje całkowity zakaz palenia tytoniu poza miejscami do tego wyznaczonymi.
- 2.17. Posiadanie, używanie, spożywanie środków odurzających i substancji psychotropowych oraz picie i wykonywanie pracy pod wpływem alkoholu na terenie i w trakcie realizacji usług na rzecz PSG jest całkowicie zabronione.
- 2.18. Wykonawca/Podwykonawca proszony jest o zgłaszanie uwag oraz pomysłów zwiększających bezpieczeństwo i higienę pracy na adres [iso@psgaz.pl](mailto:iso@psgaz.pl).

### **3. Klauzula etyczna**

- 3.1. Spółka wymaga, aby Wykonawca, jego Podwykonawcy, dalsi Podwykonawcy oraz wszelkie inne osoby, przy pomocy których Wykonawca/Podwykonawca/dalszy Podwykonawca wykonuje Umowę działał w zgodzie z następującymi zasadami:
  - 3.1.1. Wykonawca/Podwykonawca/dalszy Podwykonawca tworzy środowisko pracy wolne od wszelkiego rodzaju dyskryminacji.
  - 3.1.2. Wykonawca/Podwykonawca/dalszy Podwykonawca nie dopuszcza do pracy osób, których zatrudnienie naruszałoby powszechnie obowiązujące przepisy prawa, w szczególności nie korzysta z pracy osób nieletnich (z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych przez ustawodawcę).
  - 3.1.3. Wykonawca/Podwykonawca/dalszy Podwykonawca oraz osoby, przy pomocy których Wykonawca/Podwykonawca/dalszy Podwykonawca wykonuje Umowę, a także osoby reprezentujące go lub zatrudnione przez niego na podstawie jakiegokolwiek stosunku prawnego zobowiązują się do powstrzymania od jakichkolwiek działań uznawanych za nieuczciwą konkurencję wobec Spółki, w szczególności stanowiących lub mogących stanowić konflikt interesów, unikania wszelkich sytuacji powodujących lub mogących powodować konflikt interesów i zobowiązują się do dbałości o przestrzeganie norm prawnych dotyczących ochrony zasad konkurencyjności.

3.1.4. Wykonawca/Podwykonawca/dalszy Podwykonawca oraz osoby przy pomocy których Wykonawca/Podwykonawca/dalszy Podwykonawca wykonuje umowę, a także osoby reprezentujące go lub zatrudnione przez niego na podstawie jakiegokolwiek stosunku prawnego zobowiązują się do powstrzymania od jakichkolwiek działań stanowiących lub mogących stanowić konflikt interesów, który mógłby stanowić przeszkodę dla należytego wykonywania Umowy, w szczególności mogących wpływać na bezstronność, jakość wykonywanych prac lub usług, niezależność lub rzetelność oraz do unikania wszelkich sytuacji powodujących lub mogących powodować konflikt interesów.

3.1.5. Wykonawca/Podwykonawca/dalszy Podwykonawca nie będzie dopuszczał się przekupstwa wobec organów administracji, urzędników państwowych lub samorządowych oraz zakazuje osobom reprezentującym go, zatrudnionym przez niego lub współpracującym z nim, niezależnie od podstawy zatrudnienia lub współpracy, dopuszczania się przekupstwa lub otrzymywania chociażby w sposób pośredni od osób trzecich jakichkolwiek korzyści majątkowych, w szczególności jakiegokolwiek rodzaju prezentów, datków czy korzyści osobistych, w szczególności przysług nieobjętych zwyczajową działalnością rynkową lub które, ze względu na swą wartość, charakter bądź okoliczności, mogą wpłynąć na rozwój stosunków handlowych, urzędowych i zawodowych, w których uczestniczy Spółka.

3.1.6. Wykonawca/Podwykonawca/dalszy Podwykonawca gwarantuje poszanowanie poufności posiadanych danych dotyczących osób trzecich.

3.1.7. Wykonawca/Podwykonawca/dalszy Podwykonawca zobowiązuje się do zapoznania osób reprezentujących go lub zatrudnionych przez niego na podstawie jakiegokolwiek podstawy prawnej, czy to umowy o pracę, czy umowy cywilnoprawnej, z normami Kodeksu Etyki Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. dostępnego na stronie internetowej Spółki pod adresem [www.psgaz.pl](http://www.psgaz.pl) w zakładce: O Spółce/Odpowiedzialny biznes oraz zapewni im odpowiednie warunki, umożliwiające przestrzeganie ww. norm

- 3.2. Wykonawca/Podwykonawca/dalszy Podwykonawca zobowiązuje się do przestrzegania przy realizacji Umowy zasad, o których mowa w pkt 3.1. powyżej oraz dołożenia najwyższej staranności, by przestrzegały je inne osoby, przy pomocy których wykonuje Umowę
- 3.3. Wykonawca/Podwykonawca/dalszy Podwykonawca zobowiązany jest do informowania Spółki o przypadkach lub podejrzeniach popełnienia nadużyć przez osoby zatrudnione przez Spółkę lub inne osoby, w szczególności o podejrzeniach zaistnienia ryzyka ewentualnego konfliktu interesów, jeżeli taki przypadek lub podejrzenie zaistnieje w związku z realizacją Umowy.
- 3.4. Rażąco naruszenie przez Wykonawcę / Podwykonawcę / dalszego Podwykonawcę którejkolwiek z ww. norm postępowania będzie traktowane jako naruszenie zasad zawartej Umowy

#### **4. Kontrole i audyty**

- 4.1. Pracownicy Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. z ww. obszarów mogą sprawdzać przestrzeganie wymagań niniejszego dokumentu przeprowadzając kontrole.
- 4.2. Pracownicy Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. mogą przeprowadzać, w uzgodnionych przez strony terminach, audyty drugiej strony u Wykonawcy/

Podwykonawcy w celu oceny zgodności realizowanych procesów i posiadanych dokumentów z wymaganiami PSG i oświadczeniami Wykonawcy.

- 4.3. Naruszanie wymagań niniejszego dokumentu w zakresie ochrony środowiska, bezpieczeństwa i higieny pracy może skutkować wstrzymaniem prac realizowanych przez Wykonawcę\Podwykonawcę.